

- 8 *Deratione, ob quam in conventionalibus non attenditur taxa legalis.*
 9 *Causa in quo tales fructus excedere possunt illas rei vendite.*
 10 *Quare pendebitibus his disputationibus retardandus non est processus executivus pro solutione fructuum.*

DISC. XXI.

V Endidit Caracciolo quendam bona Mancino, atque pendente solutione pretii, quia in arbitrio & facultatem emptoris collata fuit, conventionem est de fructibus ad rationem octo centenario; Cumque in plurim annularium solutione morosus fuit debitor, contra eum, vel per Curiam Archiepiscopalem, vel per Nuntiaturam Neapolis, in vim paci exequitivi relaxatum fuit mandatum, adversus quod & pro eius executione impedita obtenta fuit a. C. inhibito vigore appellationis, pro cuius moderatione aditum re debitore ex plurimi Doctorum sententia, hujusmodi fructuum conventions ab initio ad certam uniformem taxam esse usurpiantur & prohibitantur; Et quod ubi etiam licet esset, adhuc tamen dicenda est ratio minima executiva ad rationem octo pro centenario, cum bona spacio presumantur soluta fructuata ad rationem quinque, ita ut fructus spacio viginti annorum fortius adiacenter iuxta receptam glor. in auct. portera, C. de Sacra. Eccles., unde pro parte eius defensiones infabant, illum excellit proutiam amorum spatio solutum, impetrando ut in fortem principalem, ita notabiliter extenuaretur, & ex ejus extenuatione ita paulatim facta, resolutabat etiam celsitudine fructuum curteantium, qui salva forte debet non posse.

2 Pro creditore scribens circa initia assumptam professionem, ultra regulam deducit ex cap. debitoris, de jure, quod scilicet debiti iurati ex exercicio retardari non posse per exceptionem usus ex deductis per Graff. de except. cap. 28. n. 6. Seraphin. de privil. iurament. cap. 1. n. 4. & sequent. Surd. conf. 337. n. 15. & seqq. quam tamen regulam nunquam videlicet in Curia admissem & praticarunt, nisi dato fisco bousi juris creditoris, vel falem reducendo oppositam usum exceptionem ad casum dubium, ita ut dico possit exceptio aliorum indaginis. Vel ad summum ubi agitur de debitoribus, non autem de ipsis fructibus, qui usurpari praetenduntur.

3 Dicebat dictam exceptionem deducit abundantia, cum inspicio etiam bono jure, justitia creditori afficeret; Quicquid enim aliqui dubitaverint, omnino verius est opinio, recepta etiam in Curia Romana, que ceteris omnibus Mundi Tribunalibus in hac usuraria materia est rigorosior, licet enim de hujusmodi fructibus prius rei fructus ab initio restituatrici damni, quod patitur venditor, vel è converso compensatiunculae, quod ita empori percipit in pretio correspondiente diminuto, dummodo augmentum sit dictae diminutionis proportionatum, arque abs usurariae frustis, ita ut dico non possit color queri. Unde propter regula generalis & indeterminata desuper dari non potest, sed totum pendet ex singulari causam inducitis circumstantias pro dictis prudentis arbitrio regulandis.

Et ex his pro creditore pto. illit resolutio super inhibitionis moderations, faciliter in his caibus concedenda, cum debitor ex processu executivo nullum causeret prejudicium,

11

quia si ratione fructuum solvit, in excessu ac ultra debitum, vel consultum est cum forte principali, quam habet in mibus ita diminundam. Et contra ita fructus debentur, irreparabile est creditoris prejudicium ex retardatione.

Ex eidem fundamento idem longe post hoc obieci in Rora in una coram Bichio Baten. Salviani pro Laura Barone & Isabella Regna contra Leonardum de Rubens, ubi agatur de prior domus cum taxa conventionali fructuum compensatiunculae ad rationem septem pro centenario, in qua causa prodierunt decisiones 10. Junii 1652. & 24. Martii 1666. coram praefato Bichio.

RAVENNATEN. FRUCTUM PRO PP. JESUITIS RAVENNAE.

Responsum pro veritate.

Anfructus compensatiui debiti ex aquitate, licet ab initio pacifici, sed provenient ex eo quod Curia exigit talis interesse requirita extrincice iustificari debere cum probationibus specialibus, ita ut non sufficiente generalis occasiones, seu partium assertiones & conventiones ex deductis apud Ubald. dec. 1. 18. & hoc r. satis; Hec autem difficultas est in hujusmodi fructibus compensatiui debitis pro pretio rei fructifera, ex modo quo in fructibus restitutivis

SUM.

SUMMARIUM.

- 1 *Causa controversia.*
- 2 *Difficile punctuale alienus Doctoris absque contradicente, an & quando attendi debet pro casu legis.*
- 3 *Confidentiam autoritas suspetta.*
- 4 *Fructus recompenasatioi ex quas ratione debentur.*
- 5 *Debentur etiam cessante mora, vel culpa debitoris in solvente.*
- 6 *Ampliatur etiam empator protectetur.*
- 7 *Non debentur ex dilatione conventionali.*
- 8 *An impedimentum ex facto judicis excusat.*
- 9 *Quando empator a dictis fructibus excusat.*
- 10 *An sequestrum excusat.*
- 11 *De alio causa controversia.*
- 12 *Et de alio causa confitimus, & quod excusat depositum.*
- 13 *Sequestrum five iustissime in iustissimum excusat, & de ratione.*
- 14 *Non excusat si est collusivum, & astellatum.*
- 15 *An excusat si supervenit post moram.*
- 16 *Non excusat si fructus recompenasativi, nisi fiat depositum in supra, n. 8. & 9.*
- 17 *An depositum non bene fiduciam excusat.*
- 18 *Quoniam in hac materia iudicandum sit.*

DISC. XXII.

F Acta per PP. Collegii Societatis Jesu Ravenna venditione cuiusdam predi fructiferi pro sculis 2000. Petro de Petris, ex quibus delegarunt sculi 1200. solven. quibusdam de Moretis, cum ad instantiam eorumdem venditorum factum esset sequestrum, seu iudicis inhibitione emptori, ne dictis pecunias delegatas solvetur, sed pene se retineret, donec alias per ipsum iudicem demandatur esset, unde sequuntur eff. quod empator spacio atomorum sex, rem & premium tenerit, dubitatum fuit, an hoc medio tempore fructus recompenasativi tenentur, & cum pro parte emptoris allegaretur punctualis autoritas Pacian. conf. 111. de jure interrogatus pro veritate.

2 Respondi quod licet apud nostrum receptum sit, ut dictum punctuale alienus Doctoris absque contradicente pro casu legis haberi debet Mart. voto 6. n. 7. Rot. dec. 122. in fine p. 3. recent. cum aliis copiosè cumulatis per Adden. ad deci. 20. n. 42. pag. 3. rec. iuxta secundum impressionem. Attamen ist intelligendum est, ubi tale dictum aliquod habet juris fundamentalis, vel legalem rationem, ita ut juris principis non devier, fecus si ab ipso fundamento, seu cum non veris praesuppositionis loquantur, ut per Castill. tom. 2. controv. c. 23. n. 16. Cyriac. contr. 30. n. 5. & Rot. deci. 48. num. 10. & 12. part. 9. recent. ubi concordantes. Et hoc maxime, ubi tractatur de dicto Confusione, quod utrumque fides temporis specta est, cum ad pecuniam, vel clientis affectionem scribere solet, multa minus vera afflantur, proindeque integrerest habendi non sunt, ut per Caball. regol. circim. 287. num. 5. & Rot. d. dec. 428. n. 12. p. 9. rec. Unde bene Franch. dec. 260. nus. 5. in fine, & sequent. advertit, quod ubi aliquantum confusa, opus est videre decisiones in ea causa emanatas, quod etiam habetur per Rotam in Lauden. conf. 21. Junii 1666. coram Taja in fine. Quotidie sicutum exprimitur, quod Advocatorum manus exercentes, atque ad causam pertinentes scribentes, multa ingeniose in puncto juris afflantur, quae in iudicando relictum; Nec alias dicta propriae intelligenda est, nisi ubi agitur de puncto causa dubio, in quo juris principiis, vel rationibus hinc inde collatantibus, vel deficientibus, omnino incertum remaneat, quid iuste statutum est; Tunc enim punctualis decisio Doctoris spectanda est, alias enim esset dare autoritatem Imperiale cuiilibet Doctori eius scripta imprimere volenti, faciendo leges, quod utique omnino absurdum est, unde propter bene fidelitatem, & veti Doctoris per ius principia magis quam per Doctorum prefertim modernorum & consulentium multo minus collectorum dictam veritatem perquirere solet.

Quicquid ergo Clienti inferiendo dicat Pacian. conf. 111. cuius tantum, non gulfato nec examinato articulo, relator est Paizell. jun. in addit. ad expeditionem senioris anno. 30. nro. 10. loquendo cum solo sensu veritatis, Respondi omnino de jure verius video, empotor, qui non soluto pretoriem empatam retinetur, & fructus percipit, & celsus conventionali dilatatione, teneri ad fructus compensatiuos, quamvis ex iudicis sequestro, vel quoconque alio le-

gitimo & justo impedimento fuerit excusabilis, ita ut de mora redargui non valeat, quoniam quicquid voluerint aliqui de quibus Pacian. d. con. 111. omnino receperint ac verius est, hujusmodi fructus non deberi ratione mora, sed propter uiam rei, qui ex impedimento diminutus non est, & ne contingat empotorum ita esse in lucro de re aliena, & cum alterius factus locupletari.

Unde propter etiam venditor hujusmodi fructus confiqui dicuntur, non tanquam usuras, vel interesse ratione retardationis, sed tanquam rem propriam, quasi quod interim quod pretium non solvitur, ex quadam legis aquitate & fictione, ad ultimam effectum fructuum, res vendita per reverendam in priori dominio venditoris; Atque hinc sequitur, quod etiam in dictis factis, vel culpa positiva premium non solvatur, adhuc receptum est fructus debet ex detractione per Gabr. conf. 56. numer. 3. lib. 1. late Surd. conf. 101. numer. 23. cum seqq. Gratian. de usur. qu. 27. numer. 27. cum dubiis seqq. Gratian. de usur. 588. num. 22. & seqq. bene Rota deci. 370. 397. & 424. part. 3. recent. quod etiam dixit apud Duran. deci. 34. numer. 26. cum sequent. In Romana Cambiorum. 28. Aprilis 1651. S. Si quidem coram Veropio, & omnipotens meo judicis melius Beltramini ad Greg. dec. 297. n. 12. Idque adeo verum, ut procedat etiam si praviso casu impedimenti, exprefse emptori sibi ex pacto consenserit, ut non tenetur premium solvere, donec ex parte venditoris implementum sequatur, ut ex Rota, Gratian. & aliis locis citat. Leorat. d. 27. n. 30.

Auctor oratione tantum causa empotor ab hujusmodi fructibus, non soluto prelio excusabilis videatur, ubi feliciter concurredit dilatio conventionalis, non aliatione, nisi quia hic dilatatio pars pretii, quod in iustissimum interim solutione penitentie percepientem presumit esse maius, ut bene Leo-
tar. loc. cit. & Rot. in alleg. dec. prefert. d. dec. 424. p. 3. rec.

Nec refert, quod omnes dicta autoritates & decisiōes, & loquuntur de impedimento proveniente ex non implemento seu alio facto venditoris, non autem ubi agitur de impedimento proveniente ex praetcepto judicis, quoniam inter unum casum, & alterum nulla de jure dignificatur differentia. Quinimum magis est factum partis, nempe venditoris, qui volens poterat majorem dilatationem emptori graviori concedere, ac fructus condonare, quod dico non potest de jure, cui non conceditur de alienis disponere. Et nihilominus, quamvis in venditore non adimplente, seu alias empotorum impidente, tacita dilatio refutare dicatur, attamen quia non est de illa dilatationis specie, que ab initio in contrahacta deducta, dici possit pars pretii, non excusat, ex iam dicta irrefragabiliteratione, quod hujusmodi fructus non debentur propter culpam, vel moram debitoris, sed properiū rei, quem non soluto pretio habere non debuit, five solutionis defectus provenerit ex unius, vel alterius culpa, quia semper idem refutat effectus perceptionis hujusmodi fructus sine causa cum illicita locupletatione de alieno, hanc eodem tempore, rei & pretii usum duplicatur.

Eoque magis in hac sententiam omnino deveniendum dicemam, quia tractabatur de fructibus temporis norabili, ita ut empotor vere de alieno locupleti fieri piceretur, poterat enim venditor inhibitus de facili impedimentum removere, atque se ab hujusmodi onere eximere, deponendo premium panis euendum judicem inhibentem; Atque pro clarissima fellenda opinione Paciani, quem non habemus inter milites adeo gravioris amarur, observabam, quod ipse innititur fallo & rejecto fundamento, quod scilicet isti fructus ratione mortis potius debentur; Unde tanquam innitens minus verendum non est attendendum.

Una autem tanquam causa (celsante conventionali dilatatione) empotor non soluto pretio ab hujusmodi fructibus excusandus videtur, five impedimentum proveniat à praetcepto judicis, five à non implemento, vel alio facto venditoris, ubi scilicet constaret, eum interim temnisse extorcare pecuniam ad hoc paratum, alias usbus non applicabilem, ita ut hujusmodi fructus solvere cogatur, est in danno & jactura quibus subjaceat non debet ex culpa venditoris; Quid frequenter in praxi contingere solet, quia nemo quis vendat eius bona, seu alias pecuniam obtinet vinculatam ad effectum investiendi, & que destinata in empionem rei fructus deponatur in banco ad effectum illam solvendi venditori, postquam adimplita fuerint ea, que in contradictum dedita sunt, tunc enim empotor non dicatur esse in lucro, atque premium ex eius parte dicatur jam solutum, ita ut efficiatur duplicitas usus, tam rei, quam pretii, & in qua duplicitus ratione constituit iustitia fructuum debitum, & hec minime videbatur certa & genuina veritas.

Et ne desit authoritas punctualis, dum iuxta modernum abusum, potius dicta indigeta, vel male fundata DD, acciduntur, quam juris vera principia & propositiones, ita in individuo fructuum recompensatiorum pretii non soluti, ut debeat non obstante sequestru adverti doctissimus Leotar. de usq. q. 38. n. 26. veri, vel nisi pecunia debetur; Et misticis idem comprehendatur ex decisione 103. Capit. par. I. ubi quod fructus, confus debentur, quamvis debitor esset promptus testuere forem, impeditus a sequestro, quam decisionem refert & sequitur Caracci. de sequo pro. p. 3. q. 23. Leotar. d. q. 38. n. 26. in prnc.

10. Eudem punctum post hac scripta disputationum habuit in Signatoria justitia in una Forosepmionum, pecuniaris pro Valerio Zanca empore praetidente non teneri ad hoc fructus ob sequestrum sibi factum, contra quem A. C. relaxavit mandatum; Ita autem cau videbatur adeste aliqua major probabilitas, quoniam sequestrum factum erat ad instantiam unius ex creditibus, & respectivo vitoribus, sed nisi probaretur vere empore habuisse solutioni promptam pecuniam, quam ex hoc impedimento retinuerit osciam, adhuc idem dicendum credebamus, quia non potest factum unius alius praedicti, atque de facili empot posset cum uno ex pluribus collidere, ideoque totus punctus esse videtur, an empot in lucro habendi rem & pretium.

11. Longe autem pot hæc scripta consilium controversiam disputatiæ coram Pralato judice comitario in una lugubrina pro Cœciariis, cum Comite Francisco de Benis; Cum enim iste vendidisset illis de anno 1654. predium pro scitis 2700. ex quibus soluti fuerunt 2000. data dilatatione pro residuo, qui pondere, ad instantiam aliquorum creditorum vitoribus factum est mandatum sequestrativum emporibus, ne severant sub pena duplicate solutionis, dictique emportis illud triennium, de anno scilicet 1657. mente Septembriis dictum redirem depositum penes idoneum publicum campostem, a quo de mensa Novembriis sequentis venditor habuit fecit. 200. sub obligatione, vel illos restituendi, veterem compatriandi in dicto deposito, quod jam sibi fuerat intinximus. Hinc ad plures annos venditor prætendit excepit fructus recompensatioris sub dicta rata cedentes pro toto tempore decurso, aque mandatum executivum in prima instantia obtinuit, per A. C. in secunda instantia cum sententia absolucionaria revocationem. Unde commissa causa alterius appellationis Prelato, hic difficultatem habebat ex motivo nullitatis dicti sequestri ex eo, quod per judicem incompetem, ac non securis de jure servandis illud appetitum offeret.

12. Hanc autem difficultatem ego in hac tertia instantia pro empore scribens, etiam cum sensu veritatis, minus probabilem dicebam, quoniam sequestrum sive jutum, five injustum excusat, ut in specie Seraphini. decif. 912. num. 1. & 2. confirmata coram eodem decif. 919. Leotar. de usq. q. 38. n. 25. in ea clara ratione quod judicis inhibitus five iusta, five iusta timenda est, neque in facultate inhibiti depositum esse debet judicis partes affluisse, atque judicare de nullitate, vel iustitia eius, quod iudex & superior præcepit, minusque tenere se expone periculo reiterata, seu duplicate solutionis refutantis à spatu mandati sequestrativi, sed cogitetur creditor ad revocationem; Ea enim quia in jure habentur de sequestro sine iusta causa, & partis citationis non apponendo, procedunt, vel ubi in fieri ad effectum impediendi ne apponatur. Vel ad effectum revocationis concedente, non autem ut sequi non debet excusat morte in inhibito, nisi constaret de collusione, & mala fide, quia nempe ab ipso debitor affectate id procuratum est, ex dedictis per Cancer. var. resol. par. 2. cap. 4. num. 28. Portissimum vero ubi, ut in presenti, sequestrum supervenire integrum, & ante moram incursum, quo casu cetera illa difficultas, qui in proprio casu folet, ubi supervenit post mortem incursum ex collectis hinc inde per Cancer. ubi supra, num. 29. Arqua ita distinguendo habetur etiam in alia questione, an & quando solvens alterum quam verum creditoris de mandato judicis excusat necne, iuxta decif. 150. Affid. cum aliis per Pratum obser. 5. & 6. & phrasis in sua materia subtit. de credito.

13. Difficilitas vero contra eundem emporem recte cedebat pro dicto tempore trienni, in quo rem & pretium retinuerat, quoniam securi sequestrum cestare non facit cursum iustus, seu alterius anni redditus, ita pariter impedit non debet hos fructus, qui ex veteri, ac probabilitate sententia non sunt a fructu ratione morte, & que penales dicuntur, sed succedunt loco fructuum ipsius rei, quos nec jutum, nec aquam est, ut percipiat empot, qui pretium non solvit,

S U M M A R I U M.

1. Facti series.

2. Ubi pretium convertitur in alium contractum, non in-

trat dispositio I. cutabit, & nos debentur fructus recompensandis.

3. Regulariter dicti fructus debentur etiam sine mora, & quamvis empot iustum haberet excusationem non solvendi.

4. Empot potest esse depositarius pretii, & ita non teneri ad fructus recompensatioris.

5. Quia iusticie sequitur excepit emporum à fructibus recompensatioris.

6. Ut empot efficiatur depositarius, seu alias preiunam in diversum contrarium transferat, si declarandum, &

7. Ponderatur circumstantia exclusive dicta novationis.

8. Fructus recompensatioris non possunt excedere veros ipsos rei fructus.

D I S C. XXIII.

1. Mit de anno 1655. Eques Amerigis de Amerighis ab heraldibus de Martiniis quædam bona, pretia parte soluta, reliqua vero solutione dilata ad terminum 20. mensium, sub conventione interim fructus recompensatiorum ad quinque pro centenario, quod dicto termino elapsi, licetum esse depositari, ad effectum se liberandi à dicto interesse, deponere dictum residuale pretium penes quatuor Montis paternorum Civitatis Senatum, vel quod ad ejus electionem ipse empot habeatur loco, & vice depositari, depositario nomine conveniendi, quo casu ad prefatam interest ampliatione teneatur, non obstante quod haberet in manibus rem, & pretium.

2. Elapsi termino prædicto, nulla declaratione per empotem facta, quod dictum residuale pretium penes dictum quatuor non depositatur, penes se ipsum pro depositato haberi vellit. Orta est qualitas, an ex dicto tempore fructus per diuidit conventionem ratione debentur, vel potius obstat ut prenaturam in pacum, unde desuper ab ipso Amerigo emporum probitate in dictum expediri fuit.

3. Pro ipso empori excepido, considerari potest videbantur firmata in his terminis per Leotar. q. 27. n. fin. & Testay. alleg. 16. n. 36. quod licet illi fructus recompensatioris non debentur ratione morte, sed ex sola aquitate non retinendis eodem tempore rem & pretium, & ne se locupletaret empot cum aliena jactura percipiendis fructus ex re aliena, cuius pretium solutum non est, ita ut etiam empot iustum non solvendi impedimentum habens a mero est immunitus, adhuc ad eos teneatur, ex dictis per Leotar. q. 27. cnp. seqg. Surd. conf. 16. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. Gratian. de c. 385. n. 22. & seqg. Duran. decif. 207. n. 12. & decif. 370. 397. 424. p. 3. recent. & hoc si. tuto querenter.

4. Nihilominus id procedit, ubi empot remaneat in terminis emporis, atque pecunia debita est ex eodem contractu emporis, ita ut pretii speciem, seu qualitatem retineat; Secus autem ubi ex novatione transmutetur in aliam speciem contractus, quia non concutunt legitima accessionem requirunt in isto novo contractu necessaria, nulli fructus debentur, neque privilegium causa originaria habetur in consideratione. Utputa si pars priori converteratur in cambium, cuius rei causa literis non justificetur cum similibus; Quod etiam locum habet in pecunia dotali, excepto casu, in quo converto in alium contractum factum simulare pro causa exercendi magis propter viam executivam, prout usitatis fides in Regno Neapolitano convertendi quantitate pro dicto promissum in mutuum, ut non semel in sua materia subire debet, ubi agitur de usuris dotalibus.

5. Et hic videbatur casus, quoniam non dubitator empoton legimus depositum prius, ab hujusmodi fructuum, seu inquantum cursum liberari, neque de jure prohibitum videbat cunctum empotem in depositarium ex conventione eligi posse, ob reduplicacionem personarum, quia in uno contractu subiecto passim in jure datur, cum ita non personam emporis amplius, sed diversam depositari gerere dicatur, neque pecunia retinetur naturam pretii ex causa emporis depositi, sed conversa sit in diversum contractum depositi, pro quo nullae accessiones per depositarium deponendit de jure debentur, ita ut non dicta conclusio cestationis fructuum ob transmutationem in alium contractum, ex deducatur per Leotar. 4. q. 27. n. fin. ubi allegantur Soccin. Sufd. & ceteri.

Motivando etiam, eidem empot amittere posse firmata per Pacian. conf. 11. cum quo relato petrarchi Paitell. jun. in adnot. ad alterum Paitell. adnot. 30. n. 10. quod feliciter judiciale sequestrum empori factum ne solvat, ab hujusmodi fructuum debito excusat, multo magis ubi ex conventione

ad ead expressa transfusio in diversum contractum, cum specifica conventione, ut interim nulli fructus debentur, licet dicta opinio sit parum tuta, ut hoc cod. tit. specialiter de hoc sciam habetur in Rovennaten. disc. præced.

Hic tamen non obstantibus, contractum de jure probabilitus contra ipsum empotem requirentem respondi ex defensione applicationis præmissorum, qua diuersa vera credebam in suo casu, ubi scilicet ipse empot sibi concessam alternatam facultatem ad exercitum deduxisset, declarando se depositarium, idque venditoribus denunciando: Quo casu flante immunitus, tam perfone, quam debiti, credidisse illum amplius non teneri, sed puncus erat, quod id non fecit, unde propterea venditores credere potuerant, illum in priori conventione continuae, ob quam certi de custudia eam ad honestam rationem, neglexerunt esse solliciti de investimento, alias verisimilitatem non negligendo, si scivissent pecuniam positam eis sub deposito intructi. Er sic duo obstant, Unum non facta declarationis super electione concessa empori de duobus alternative convenientis, quia non facta ipse numquam dici potuit depositarius; Et alterum non facta denunciationis, quam in propposito necessariam credebam.

Ad quod, circa denunciationem probandum, ponderabam receptam propositionem, de qua apud Carill. decif. 182. & decif. 346. num. 6. part. 10. recent. & in aliis, de quibus non temel sub tit. de cambio, quod feliciter data alicui facultate sub certa conditione capendi pecuniam ad cambium, vel aliud intercessum in dictum dictam facultatem condescendit, ut ab isto interclusa juridice pretendi valeant, id quo quod facultatus declararet sibi concessa facultate utile velli; Et alterum, quod mandanti denunciare eveniente calum, ipsiusque mandatarium velle mandatum exercere, cum alius debitor, seu mandans credere potuerit casum non eveniente, five mandatarium facturatus utile ut noluisse, & consequenter ita neglexerit solvit, nem, vel aliud implementum, alias nonneglecturus, & hic videbatur casus.

Potissimum vero accedentibus facti circumstantis idem combatobantibus, Una feliciter, quod venditores elemi pulli & minores, cum quibus benignius in propposito procedendum est, dum isti non agunt de luctosis, & in iure officios accessibiles, (quo casu qualitas pupillaris non habetur in consideratione ob dispositionem juris canonici, per quam usque quoque pupillares sublatæ sunt,) sed agitur de cauus converso, in quo empot potius de lucro captando, & de alieno locupletando contendet cum sola verborum formula.

6. Et altera, quod in facto supponeretur, cumdem emporum hoc intermedio tempore, de quo era controversia, praedictorum venditorum tutori, & respectivi curatori, alias pecuniam summas, simpliciter, & liberè solvisse in compurum debiti ex causa emporis, unde propterea duo resulabant exclusione effectuationem dictæ novationis. Unum quod dictum fuerat solvi pro eo quod debetatur ex priori causa, quam ita solvens agnosco non immunitam. Et alterum resultans ex inversim illudine, quia cum hoc reliquæ premium in sorte destinatum offer investmento bonorum stabili loco cautionis pro evictione, improbabile est, quod empot vir agas & providus hujusmodi cautelam negligere, ac remittere voluerit libere solvendo, unde propterea intrabat potius pumptio, quod dicta libera fuit non incongrua erat.

Ut enim sapienter habetur in materia dotis confessare sub tit. de dote, licet cautela investmenti, utpote adhibere favore dorantem, seu debitoris, ab isto remitti valat, ita ut non per hoc veritas solutionis celat, etiam ad effectum obtinendum subiectarium remedium Aut. reg. que pro dote soluta restituenda ex bonis fiduciis. Nihilominus libera solvicio, dicitque cautela remittio, utpote inversim illud, reputari magnum administricum exclusivum veritatis dotis confessare, aliunde non justificare. Quod ex paritate rationis videbatur etiam ad rem applicabile, ideoque concludendo, requirentem consilium, quod eo melioremmodo, quo posset defueri concordare curaret.

Ad hujusmodi autem concordiam cohonestandam, ac facilitandam insinuabam advertendum esse ad quantitatem fructuum circa ipsius empotis culpam ex bonorum emporum qualitate usque ab initio perceptorum, & an revera ascenderent ad summam conventionalem quinque pro centenario. Quatenus enim (ut arcta qualitate regionis probabilis erat) ad tantum non ascendentes, justè pretendere poterat, se non

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

Demandata per judicem adjudicatione aliquorum bonorum debitoris ad favorem creditoris, si potest idem debitor, vel ejus heres eadem bona vendat dilata solutione pretii sub conditione fructuum recompensativum, An isti debeantur creditori, vel potius cadant ad commodum debitoris, & cunctis hereditatis.

SUMMARIUM.

- 1 Falsi series.
- 2 Fructus rei adjudicandae debentur ei, cui adjudicatio fieri debet. *ib. 9. & 10.*
- 3 De cœd. fructibus debitis delibratori, seu adjudicataria, licet adjudicatio deinde retrahatur. *ib. 9.*
- 4 Fructus recompensativi ex equitate. I. corabit sicut ante ad dominum, non autem ad creditorem ex prelio satisfactum.
- 5 De controversia in hoc punto inter Marefor. & Leotar.
- 6 Sententia sine executione non transvertit dominum, nec possidentem.
- 7 Sententia, seu mandatum de adjudicando non importat adjudicationem.
- 8 De tribus requisitis adjudicationis, & quando adesse non dicuntur.
- 9 Declaratio conclusio, de qua num. 2. & 3.
- 10 Item de conclusione, de quam num. 2. An creditor, cui rei adjudicanda erat peccat fructus tanquam dama, & in secessu.
- 11 Debitor non prohibetur etiam post executionem, & prius præsumere vendere ejus bona.

DISC. XXIV.

Formato conseru^t creditorum in bonis hereditatis Jacobi Partini, prodit sententia graduatoria à partibus acceptata, per quam, illi de Rossis in quadam loco gradat, dictum fuit facilius ostendere esse ex parte cuiusdam dominus hereditatis jam existat, & quatenus exinde dicta satisfactione sequi non posset, eis adjudicandam esse tantum partem cuiusdam prædicti hereditatis, que eorum credito ad estimationem peritiorum proportionata esset; Pollicetur sententia prolationem heredes prædictum predilectum vendituren cuiusdam Cellefo, dilata solutione pretii sub conventione fructuum ea pendente ad rationem quinque pro centenario. Cumque notabilis dictorum fructuum cumulus ob plurimum annorum decūta factus esset, atque praefatorum de Rossis satisfactione sequi non posset ex domino prelio per creditores anteriores absorbito; Hinc tamen est controveria in partibus super hujusmodi fructuum recompensativorum pertinente inter heredes, ac praefatos de Rossis creditores.

Istis tenet prædictabant, quod pro rata dicta domus eis in vim dicta sententia adjudicanda, ad ipsos tanquam ex tunc dominos spectare delerent. Atque aliqui, etiam in Curia desuper, consuli, pro eis respondentibus esse credentes, friti autoritate Rota in und. Bonon. de *Guidalotis*, coram Veropio, *dec. 528. p. 2. recent.* ubi decreta fuit ad favorem ejus, cui adjudicatio debita erat, pertinentia fructuum vel adjudicanda, ponderando praefertim *no. 4. ratio. 3.* interesse luci cœfiantis, sante certa voluntate creditores habendi loco pecunie rem fructiferant. Ac etiam ponderabant in item dicti Consulentes deducta per Mangil de *sub. haf. qu. 162. num. 13. & 14.* ubi cumulanter plures decisiones de cœderent fructus rei delibera^t, vel adjudicato ad factum deliberari, seu adjudicari, quamvis deinde talis actus terreatrum resulferet.

Contraria pro veritate per eosdem de Rossis consulitus, 3 respondi verius videri, quoniam ista quæstio non erat cum

emptore volente ab hujusmodi fructuum solutione se excusare, & cui regula juris resulfit, habendi eodem tempore rem, & premium contra aquitatem texti in *l. curab.*; *C. de action. empti.*, cum *hereditatis*, sed pofta eorumdem fructuum substantia per emptorem non controverfa; quæstio erat super pertinenzia, circa quam respondendum dicebam ad favorem ejus, qui domini, & venditoris personam gerebat, & ad quem alia^t hoc medio tempore de jure spe*cialis* fructus veri, quorum loco isti recompensativi subrogati sunt, & sic ad dominum, & ratione dominii, non autem ad creditorem ex prelio satisfaciendum pertinet. Ut in *specialibus terminis* hujusmodi fructuum habetur apud *Marefor.* *ib. 2. var. cap. 133. Millin. dec. 378.* Rota *decif. 358. n. 3. p. 10. rec.* in *Tiburina Castr. S. Angeli 14. Februario 1656. f.* Respetu^r cœntra coram Melio; Cum enim creditor pecuniarius rei dominium non haberet, non potest percipere fructus, qui dicuntur dominii (sequi), nam alia^t esset recipere accessiones ex pecunia naturali sterili, & intrudicula ratione temporis, in quo constituit fructus.

Et quamvis in casu pofto per Marefor. *ibid. cap. 133. & 4. Leotar. de us. q. 78. n. 18. & 19.* relata praeter Authoris sententia, contrarium sentire videatur, Nihilominus quicquid esset de veritate unius, vel alterius opinionis, & cui potius ex his authoribus deferendum esset; Observabam quæstionem cœsare ex facto, quoniam totum impugnationis fundamentum, cui Leotar. invenitur, consistit in praefupto, quod creditor gerat personam pecuniariam venditoris, cumus enim hujusmodi fructus petrebant emporie indebet illos denegant, quia si videantur cedentem, sive ad confessionarium sparent, semper ipse erat debitor, neque ille, qui vendit, se opponet, & sic omnino diversus erat casus a presenti, in quo nulla era quæstio cum emporie, dictorum fructuum debitum non controverfa, sed erat inter debitorum priorem dominum vendentem, & creditorem.

Nulatenus vero in creditore concurreat videatur dicti prædicti venditi dominium, cuius ratione hujusmodi fructus tanquam ejus sequela debentur, non obstante dicta decreta adjudicatione. Tum quia illa erat conditionalis, quatenus scilicet satisfactione sequi non potuerit ex prelio domus, id est conditionalis si positionis non purificata prius conditio nihil ponatur in eis; Tum clariss, ex generali recepta propositione, quod sententia (ubi non est ab solutorio, seu testamento, executionem ipso iure) sed exigit aliud factum post non transvertit dominum, nec positionem nisi post executionem, ex qua utrumque resultat, Gregor. *dec. 546. nn. 19. Royas dec. 412. n. 6. dec. 172. n. 5. dec. 5. 9. nn. 9. par. 5. rec. dec. 424. n. 2. p. 9. & in aliis.*

In *specialibus terminis* sententia, seu mandatum de adjudicando, ut non importet adjudicationem, neque transferat dominium, nisi ejus effectu subsequetur, Grat. *discept. 5. numer. 32. Buratt. decif. 124. numer. 12. ubi Addit. in A. plene Rota dec. 348. num. 2. cum plur. seq. ubi concordant. par. 10. rec.*

Magi^s adiubantur in hac facti specie, ex duplo ci norabili circumstantia impeditiva translationis dicti dominii. Una quod dictum mandatum de adjudicando, ut supra erat sub fiduciarium, seu conditionalis, id est debet probari certificari conditio. Et altera quia non agebatur de certa, cuius integra adjudicatio decreta esset, ita ut ex tribus vulgaribus requisitis adjudicationis, sive dationis in solutum, cum terminis empionis, & venditionis regulandi, certitudinaliter concuererent duo, nempe confensus, & certates, unde solum dubitatio restingeretur ad tertium prelicitum, quod implicite iuxta unam opinionem tale dicti posset, utpote relatum ad estimationem peritiorum in genere, juxta ea, que in proposito venditione facta pro prelio à periti a sumendo habentur apud Merlin. *decif. 567. alias dec. 172. par. 2. rec. & in sua materia sub tit. de emptione, & venditione.*

Ira animi neque confensus erat certus, ob voluntatem, ut sequitur, ex dicto altero altero prelio; Neque aderat res certa, cum mandatum esset adjudicari tantum ratam, que sub dicto credito caderet, absque distinctione loci, seu partis, unde incertitudine aderat, tam in quantitate, quam in loco, ita ut si interim prædictum predilectum non venditum chasme perifret, seu alias deterioriorum esset, peremptionis, vel deteriorationis periculum, non creditum, sed hereditum, seu hereditatis suis, & consequenti, cœsantibus dominio, & partculo, nulla subsistere videatur ratio suadens pertinentiam dictorum fructuum, qui sunt dominii, & periculi sequela.

Negat primis oblate videbantur firmata per Rotam

d. dec.

Pars I. De Usuris, & Interest, Disc. XXV.

49

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

CUM HEREDIBUS JACOBI PARDINI.

Responsum pro veritate extra Curiam.

non nisi ad ipsorum fructuum ratam teneri, excomparando etiam id, quod durante dicta dilatatione non menium solutum est in execu^tu ex conventione, que juxta veritatem opinionem, non data conversione pretii in aliam speciem contrahens, ratam prædictam excedere non potest ex iis, que habentur hoc cœdit, frequenter deducta, praesertim in *Lucana fructuum*, & in *Baren. confus.*; *dec. 17. & 18.* & in aliis.

PISTORIEN FRUCTUUM

PRO ILLIS DE ROSSIS

se exactionem pecunia, quam alii exegissent, & convertisset in emptiones, quibus destinata erat, illa rando oculo non retinendo. Unde propter ea licet de facto non verificaretur in venditore, quod eodem tempore haberet rem & pretium, Attamen id verificatum dicebatur in ipso empte, qui sicut & periori earerat, atque ob fictionem in odium mortis non implevis a legge subintellegam, ut actus habeatur pro facto, scilicet die poterat venditorem habuisse utrumque.

- 6 Difficultas tamen considerabilis erat in facto, quod scilicet satis verisimile erat, si circumstantia videbatur, emptorem seivisse, quod venditor pendebat diligenter pro obtinenda derogatione non usus est, nec uteretur, quinimo, quod nec uti poterat ordine predicto, ita conditionaliter concepto. Et quod magis est, intertem idem emptor pecunia in dicto banco existente tangam propria, & ad ejus liberam dispositionem in parte usus erat, plures ordines eisdem banco dirigendo, unde propter ea vere dici non poterat caruise re, & pretio, atque ex hoc ab initio iam difficultatem insinuavi eidem principali, qui licet maximus J. C. utpote alias primarius Advocatus, deinde Signature justitiae Decanus, attamen proprium interesse ut frequentissime contingit, intellectus aliquam fascinationem patiente non acquisierat, sed agnoscentem difficultatem haberet per judicem, quamvis satis benevolum, acceptavit talem qualiter concordiam, qua mediante praesens controversia sicutem habuit.

7 In proposito autem hujusmodi fructuum, qui debentur emptoriarent re, & perio, non dubitabat illos deberi post sequaram rei vendita traditionem, quatenus deinde subsequatur evictio, cum tunc illi abque dubio debeantur tanquam dama, & interesse, sub evictione cadencia, Leotard. de uiris, qu. 36. n. 16. C. q. 56. eodem num. Buratt. dec. 240. num. 9. & paſſim; Sed in una Tudertina censu pro Colpano, de quo in sua materia ſub tit. de Confibus, diffidit, quid ubi evictio vere, & de facto sequuta non est, sed emptor ut eam impedit, curvit concordiam cum evincere, mediante aliquos summa pecuniariam solutionem, an felicitate interpellationis Monasterium, à quo opotuit fui de p. d. a. Hinc emptor predictus, super dicti pacti validitate, antequam item formaliter aliterum, confutat quendam extimum Theologum, ac etiam aliud doctum J. C. exercitentem munus caſarum Patroni, quod in Romana Curia per doctissimos Iuris Consultos ad alium Advocati munus plusquam idoneos exerceri solet, cum in effectu clasici caſarum Patroni gerant eas partes, quas in aliis Europae partibus gerunt Advocati, dirigendo causas, ordinando & compilando processus, neconon excitando motiva, munus vero Advocatorum Curiae Romane fit respondendi folium de jure in dictis superioribus præsuppositis, seu motivis excitatione per eosdem in caſarum Patronos, abique eo quod se ingent in uiritate, vel ordinatione processuum ac aliis ordinacionibus, præterquam ubi ageretur de disputationibus, que in Curia frequenter haberet solent super concessionem, vel denegationem remittitur, compilatio, ſequitur, alimenorum & sumptuum litis, ac appellatioſus suspensus. Unde conſtituite videtur quamdam tertiam speciem singulari, alibi ut pure non cogitatum neque practicatum.

3 Theologus responſum fuit super conventionis uiraria infelicitate in genere, etiam sine dicta circumſtancia pacti auferentis libertatem folvendi; legendo ſenſum S. Antonini, Silvestri, Leſſi, Filucci, Azzorii, Rebelli, Layman, Mignal, & aliorum Theologorum, ſeu Moralium, quorum, eorumque fundamentaliorum magnam partem refert Leotard. de uir. qu. 27. quod ſciliē cum rei vendite dominij translatum sit in emptore, qui exinde ſubjecte iudicium rei periculo, idcirco ipius quoque debent esse fructus. Tum ex regula, quod res fructuſis dominio, Tum etiam quia illa dicuntur dominii ſequela, ſocia, ſeu connexa cum altera periculi, cumquā ſui venditoris redūctum ſit creditum pecuniarium, periculo non ſub ſitum, quamvis ipſa re perire, ſeu diminutione patetur, ita refutat quod eft percepere aſſeſſionem rationis temporis ex pecunia tanquam ex mutuo interpretatio, quod circa uitram fieri non potest, dum non utget ratio luci cefſanis, vel damni emergenti, cujus principale requiſitum conſtitit in mora, in qua emptor, ſtante expreſſa & conventionali dilatione, dici non potest.

4 Alter vero Jurisconsultus, negligendo iſtud motivum, utpote in foro extero omnino rejectum, atque hodie diſputatione indiguum, quatenus tamen conveſtio adequate ſit ipius rei vendite fructibus ſui natura percipiens, eoque non excedat ex iis, quae ad materiam l. curabit, habentur apud Leotard. d. q. 27. ac frequentius ſuper præſertim d. c. 17. & 18. Repondit de invaliditate pacti, utpote induci ſervitū, in qua debitor invitus permanere cogatur contra naturalem libertatem, quodque propter ea hujusmodi pacta auferentis redimendi libertatem, ſint illicita, & uiraria

S U M M A R I U M .

1 Faſti ſeries.

2 De caſarum Patronis Romana Curia, & in quo defor-
mant ab Advocatis.

3 De opinioni Theologorum improbantium, ut venditor

raria adducendo deducatur per Marin. in addit. ad Reverter. dec. 573. in fine, & Honed. conf. 33. n. 74. lib. 2.

5 Super eodem autem puncto ex parte emptoris, utroque reſponſo communicato, pro veritate conſultus; Quatenus pertinet ad validitatem conventionis fructuum, ſolutione pretii pendente, abique principio diſcultatis adhæſi votio jurisconfulti contra illud Theologi, utpote circa principium hodiis abſolutum in foro extero, di quo tantum foreſtum partes ſunt respondendi, pro exclusione, vel reſpeditive in clauſione uiraria, cum Eccleſia non judicet de internis. Et ex qua præſertim ratione ut plures in præcedentibus habent, reſcepta propositio eft, quod in hac materia uiraria, Can. n. 11. p. 1. ut p. 10. apud Orthob. dec. 193. n. 7. cum ſeqq. & frequentius in aliis, ac in ſpecie domorum habetur ſupra in Baren. censu, d. c. 17. & in decimofinis in ea cauſa editis, Quamvis autem quando iſtud palatum locatum fuit, eius penſio eſſet talis, quod habita proportione ad pretium ut ſupra conuenienter, importaret fructus ad dictam rationem ſcutorum quartuor pro centenario, vel parum minus, non tamē exinde refutabatur rem fructare, quoniam ut receptum habetur apud beneficiaſias, præfertim Lother. lib. 1. qu. 38. ac ſub altera de ſponſibus, ad regulandum fructum deducenda ſunt in primis impensæ, & onera, cum fructus dicatur ille, qui ſupere, & à Domino percepitur, illi deducit. Ac ultertius facienda eft decem, vel ſaltem plurim annorum, ex peritorum iudicio peragatio, calculating annos feriles, & uberes, ad effectum inſpiendi, qui facta peragatio remaneat; Quæ uirificatione in hac materia ſub tit. de beneficiis, ac ſub altera de ſponſibus, ad regulandum fructum deducenda ab initio indubitate. Tum ex quæ uiratoris, quod feſſeſt, etiam ſequitur, ut plures in præcedentibus habent, in paro quoque ac ſimpli mutuo prohibiti non eft mutuantur, etiam ab initio paciē ſe uirarii cefſanis, vel ſequitur, ac dāmni emergenti, ad certam quoque taxam determinato, dummodo tamen illud deinde illa quam per ipſorum contrahentem conventionem, & aſſertione iudicatum remaneat; Quæ uirificatione in hac materia ſub tit. de beneficiis, & continuo, que diſtinguitur feſſitatis, vel uerbiſtas in urbanis intrat, habitatione temporis, in quo reſpettive habent conducentrem, & non habent; Unde cum haec domus, ratione ſit à reliquo habitato distans, & incommodi, juxta retroactum de cœpialē experientiam, frequentius effet ſine inquilino, idcirco facta peragatio temporum, in quibus vacua, vel reſpettive plena ſtare conſuevit, penſio vix excedebat duos centenarios.

R O M A N A F R U C T U M
P R O D U C E C A F F A R E L L O
C U M C H R I S T O P H O R O C I N C I O .

Caſa pender in Rota.

Si emptor depositus pretium, & deinde ex novâ conventione illud in toro, vel in parte ad eum pervenit ex cauſa depositi, An pro eo tempore, quo habuit pretium in manibus, tenetur ad uirias recompensativas; Et aliqua de taxa fructuum bonorum feudalium, vel jurisdictionium discretivis ab allodialibus.

S U M M A R I U M .

1 Faſti ſeries.

2 Empor etiam ſine mora tenetur ad fructus recompensativos.

3 Fructus bonorum feudalium, & jurisdictionalium taxantur ad duos cum dimidio.

4 Declarat uero quid procedat, & de diſferentia inter bona jurisdictionalia Status Ecclesiastici, & feuda Regni.

5 Empor potest effe preiſis depositarius.

6 Ubi pretium conuerſatur in alium contrarium, vel canſam debendi non intrant fructus recompensativi.

7 Si empot repedit pretium ſolutum, habetur, ac ſi non ſolvet, & debetur fructus.

8 An censu reuocari ſe pecunia a creditore avocatur.

9 Declarat quomodo & quando procedat conclusio, de qua num.

10 In materia uiraria ſpellerat ſolum intereffe credito ris-

D I S C . XXVII.

M Archio Joannes Petrus Caffarellus de anno 1614. emit à Joanne Baptista, & Christophoro de Cincis caſtro Flerti, Albergi, & Pechi majoris in Abruptio proſcripsit 16. m. ex quibus 4. m. erogari deberent pro eisdem caſtris recuperandis à manibus Regi Fifei Neapolis, & reliqua 12. m. deponti in Sac. Monte Pleraris Utbis pro investimento cedula depositi producta fuit in Sac. Conf. Neapolitano ad removendam creditorum oppositiones, ob quas dicta cedula impedita fuit, & ſuſſeſive pecunia ſteti otiosa uisque ad annum 1629. quando venditores, ac etiam credi-

tores

totes constituerunt procuratorem Ducem Gasparem Caffarellum dicti Antonii filium, & heredem ad recuperandam dictam cedulam; Dictaque recuperatione sequuta, deuentum est ad novam conventionem, quod ex dictis fecit. 12. m. folvi debent libetē fc. 6. m. quibusdam creditoribus 4. m. ipsi venditoribus, & reliqua 2. m. remaneat debent pecces ipsum Ducem, donec venditores illa invenirent in bonis stabilibus, censibus, vel locis montium pro multiplici faciendo usque ad integrum valorem pro cautele evictionis.

2. De anno autem 1637. prefati venditores pulsarunt Ducem ad reportandam pecuniam ad Montem Pietatis ob promptam occasionem invertiendi, arque pro tempore quo post interpellationem fuit morosus, sponte & absque contradictione solvit fructus recompensativi ad rationem quinque pro centenario; Verum post diuturnum spatum, de anno scilicet 1655. Christopherus superflus pulavit eundem Ducem coram A. C. & obtinuit mandatum pro fructibus temporis antecedentis, ab anno scilicet 1629. ad 1637. Commisla vero causa in Rota, cum clausula, *si quid excedendum, prætentendere auctore ob lapsum fatalium appellationem esse desertum, atque super hoc habita disputatione in Signatura, scriptum fuit eidem Rotae de causa restitutio in integrum, unde propterea datum fuit consumeretur dubium, An confit de re iudicata, vel prius de causa restituenda in integrum, quod hucque disputatus non fuit, & pender.*

3. In unica igitur disputatione habita in Signatura, in qua solum loqueantur negoti principali, Dicebant scribentes pro auctore, de plano fundatum esse eius intentionem in reciprimita, hodieque satis vulgari confluente, de qua frequenter in precedentibus, quod scilicet emptor pro tempore, qui habuit rem & premium, etiam fine mors, quiniam etiam jutam causam habuisset non solvendi celsante dilatatione conventionali, que dicitur pars pretii tenuatur solvere venditor utriusque ad limites fructuum ipsius rei, tanquam istorum recompensativi, eorumque loco subrogatas.

E converso senior Dux rei conventi Advocatus, cum erederet dictorum fructuum, seu usurparum debitum in genere ob dictam receptam conclusionem evitari non posse, tam scribendo in signatura, quoniam in conventione pro direccione habito, insufflet principaliter in minori dictorum fructuum taxa, ex eo quod cum ageretur de feudi, & bonis iurisdictionibus, ita dicterent magis pretiosa in duplo supra allodium, & consequenter, quod cum fructus bonorum allodium in indifferentiam juxta receptam glof. in sub. perpetua, C. de Sacrol. Eccles. taxantur ad quinque pro centenario, hujusmodi usu bonorum feudalium & iurisdictionalium taxati debentur ad duum dimidjia, juxta punctiliori fieri in termino cuiusdam feudi Regni Siciliae ultra per Rotam in Melfanen, fidei coram Merlino inter suas dec. 703. rep. p. 7. rec. dec. 94. n. 37. Atque ex hoc interebat ad magnum commodum emptoris, ita liberationem a prætempore debito obtinuisse ob imputationem, seu reparationem fructuum a dicto anno 1637. circa excessi solutorum, ad dictam rationem quinque pro centenario.

4. Diversa era tunc sententia, idemque principaliter insuffebat in negando hujusmodi fructum debitum in genere, dum eo admisit, periculoso reputabat dictum alterum motuum, advertendo quod in d. mer. Merlini processum videtur cum aliquo aquivoco circa taxam fructuum bonorum feudalium & iurisdictionalium ad rationem dimidiam tam juxta decimorum 103. Seraphini, & in Viterbiensi. 11. Maii 1612. etiam Sacro, cum quibus ibi proceditur. Quoniam ut adveretur in Romana legitima, *Sub iiii de feudi, dicit. 19. id recte procedit in castris & bonis iurisdictionibus statutis Ecclesiastici, nedium quia propter prohibitionem Bulla Pli V. de non debendo, nimis rata sunt, & consequenter magis astimabilis hujusmodi bona feudalia & iurisdictionalia, potissimum ob majorem pecuniarum affinitatem in Urbe, ubi continua habentur immittiones a statu privato ad illum Baronum & Magnatum primi ordinis, cum satatis notabilis alteratione; Sed etiam quia hujusmodi castra & bona iurisdictionalis retinent solidum illum remotam, & improprium feudalitatem, quia juxta plene deducit in celebri conf. 11. Spad. lib. 1. inesse dicitur ad removendum verum & purum allodium, in quo nemo recognoscitur nisi Deus, pro domino, ac superioriter Papa; In reliquis habent naturam allodium, atque sunt libere dispositionis, tam in vita, quam in morte, cum transmissibilitate ad quocumque ad instar aliorum bonorum indifferentium, adiecta solidum a temporibus Sixti V. circa prohibitionem alienandi inter vivos sine beneficio apostolico; Quae omnia cessant in hu-*

to, & in his terminis loquuntur DD. apud Leot. d. g. 84. n. 44. & seq. quod in praesenti dici non poterat, dum depositum fuerat perfectum & judiciale, atque post longum intervalum resumptum fuerat per emptorem, non jure suo, sed tangum mandatarium venditorum.

Et secundo ob formalem novationem prioris contractus, cum notabili diminutione causele emptoris, investiendo solidum i.e. 2. m. ac liberando reliqua 12. m. que investiri debant, idemque dicebant emptori haec adeo prajudiciali nova conventione afsenfum præficiunt, intuiri sperati commerci ex extentione dicta summe residuali abque usuratum cursum, donec sequeatur investimento, ita unum incommodum cum altero commodo compensando.

Equo magis in hanc sententiam deveniebam, ponderando in quod nullum concurrebat interesse venditoris, dum interim & donec ipse de investimento sollicitus fuit, adhuc pecunia statim oriofa in monte Pietatis, velatio banco, cuius loco ipse emptor subtagus fuerat, atque in materia usuraria predictum solum interesse creditoris, non autem quid debitoris interierit, Leot. q. 32. n. 21. & 3. 96. n. 7.

Magnum fundamentum ex parte actoris constituebatur in observantia ejusdem Dicis, quod dicebatur optimus interpres, dum a dicto anno 1637. voluntari solvere hujusmodi fructus, sed non videbatur moribus considerabile ob diversa facti circumstantias, dum a hoc tempore citra, stante interpellatione super præcepta occasione investimenti, intrabat haec obligatio, non ex ratione text. in 1. curabit, sed in altera damnorum, & interesse ratione morte, & sic longe diversa ratio militabat.

N E P E S I N A

PRO ALEXANDRO REGULO

CUM FRANCISCO ZAGAROLO.

Responsam pro veritate.

An conveniri possit de fructibus recompensativis, pendente solutione quantitatis promissae per transactionem initam ratione litis vertentis suis per bonis stabilibus fructiferis.

S U M M A R I U M.

1. Falsi series.
2. Pro debito quantitatibus non debentur ultre.
3. An transactio venias sub nomine prohibiti alienationis, & exigas ea delemitem, quas alienatio.
4. Declarat conclusio, de qua num. 2. ut non procedat in quantitate per transactionem, convencia pro lite super bonis stabilibus fructiferis.
5. De rationibus, quibus conclusio innititur.
6. Obtinens aliquia per transactionem non obtinet jure novo, sed antiquo.
7. An quando legitima relata in pecunia, debentur fructus.
8. Quid per transactionem interesse conveniri possit ad majorum rationem, quam fructum rei, & deratione.

D I S C . XXVIII.

Mota lite per Franciscum Zagaronum super inmissionem ad vineam, aliquae bona possessa per Alexandrum Regulum, tanquam subiecta fiduciocomiso ordinato per Francisci actoris maiorem, deuentum est ad concordiam, per quam Alexander reus & possessor se obligavit intra certum tempus solvere Franciscum actori certam quantitatem pecuniam, ejusque solutione pendente conventione fuit de fructibus recompensativi ad rationem quinque pro centenario & anno; Cumque ex dictis fructibus dictur, partim solvifuerit, partim vero debetur, ex consilio cognitum jurisprudentis, qui soluti non fuerant, atque solutos tanquam usurarios impetrando esse in fortem, ex eo fundamento, quod ageretur de pecunia de sui natura sterili, ex qua circa usuras non obstante conventione, cessante contractu, velutitulo accusatione justificativa, indubitate est istos non deberi, atque soluto, impetrando est in fortem ipso iure; non autem actione repetitionis indubitate juxta opinionem, in qua refert Rota, & Curia, ex deductis dec. 69. p. 9. rec. & passim, cum si hodie principium ab solutum.

Necesse obstat dicebat Consultor, quod dicta pecunia contractum deducta esset ex transactione pro iuribus, competentibus super bonis stabilibus fructiferis, quoniam, cum

Card. de Luca, Lib. V.

Franciscus acto dicta bona non possideret, dicti non poterat; quod se privaseret fructibus ex bonis interim percipiendis, quod alter contrahens non soluto pretio obrinaret fructus ex non sua, unde propterea intraret ratio, cui innixa est exequitas deducta ex text. in 1. curabit, C. de ali. empi, dum Franciscus nihil possidebat, Alexander vero possessor continuavit percipere fructus iure proprii dominii & possessionis, ut antea, & sic agebatur de puta quantitate in contractum deducta, ut possessor ita tolleret molestias, aque sui juris confirmationem obtineret, absque eo quod novum dominium, novumque possessionem acqueriret.

Ad quod probandum, cum non modica allegationum congerie, deducet ea, quae habentur per DD. in quaestione, an prohibita alienatione, prohibita sit transactio, & in qua questione exceptis bonis Ecclesie, in quibus ex quadam peculiari ratione, juxta opinionem in Rota & Curia receptam indebet ad validitatem exigitur beneficium Apotholicum, ut frequenter in sua materia, *Sub iiii de alienat. in religiis, magis communiter procedi videtur cum distinctione trium casuum;* Primo scilicet ubi alienare prohibitus possidet bona, quae recepto prelio, vel alia recompensa colligantur per transactio dimitit; Secundo ubi possidet & non dimittit, sed aliquam summam pecuniam obligitatione promittit cum ipso forum bonorum prohibitorum obligatio; Et tertio ubi non possidet, sed a colligante possesso, ut pro iuribus in item deductis aliquam obtinet quantitatem, ut primo casu dicatur alienatio prohibita, & exigat solemnates, quae in alienationibus honorum de jure communi, vel municipali juxta subiectam materiam requiruntur, fecis autem in secundo & tertio, ex iis, quae habentur infinita in materia in Camerinen. Castror. *Sub iiii de feudi* dis. 49. & 4. de alien. & contract.

Quare desuper ex parte ciuidem Alexandri pro veritate consultus, contrarium dixi probabilitus video, per validitatem scilicet conventionis, idemque consuli, quod a suscepienti litis abstinendo, ob illam jam extrajudicatatem communiam, curaret ex modo, quo melius posset, cum creditore concordare; Quicquid enim si de veritate dicta distinctione super questione, an & quando transactio veniat sub prohibita alienatione ad effectum solemnitatem, five alterum obligandi succedit; omnem venientem jure proprio independentem a transigente, super quibus juxta laudabilem Curiae stylum, superflues, seu ad rem præcisè non facientes evagationem, abhortent non immorabat; Ad præcium ratiem effectum, de quoagebatur, cum is esset super bonis stabilibus fructiferis, non jure crediti, sed jure vendicationis, Docebamus omnino quod est deinde pro qualitate, que per transactionem promittatur auctori loco iurium super talibus bonis competentium, intrare eadem equitatem, se rationem text. in 4. curabit, C. de action. empi, & consequenter pendente solutione licet remaneant conventione suum fructum recompensativo in summa verisimili, ac ipsorum bonorum fructibus proportionata juxta Canonifuram in foro receptissimam opinionem, quidquid Morales dubitent ex deduct. per Leot. de usr. 9. 27. ac pluries in precedentibus hoc ead. it.

Iudeo probabam authoritate & ratione; Authoritate scilicet speciali Leot. q. 45. nn. 13. vesp. tametsi, ubi in specie licet conventione hujusmodi fructuum pendente solutione quantitatibus promissae per transactionem occasione litis super bonis stabilibus fructiferis; *Quod etiam pro rata bonorum, vel iurium fructus etiam in foro admittitur per Rotam in Viterbiensem, et ipsam coram Celsi inter suas dec. 277. & 291. & plenius in aliis, in eadem causa editis coram Vero spio, Albergato, & Taja, de quibus supra in eadem Viterbiensem transactionis, hoc dicit.*

Et ratione, quoniam transactio dicitur species rei iudicata ex text. in l. non minorem, & l. fratres, C. de transact. cum vulgaris concordantibus, quod scilicet ita partes concorditer evitando dubium litis eventum, ejusque incertam aleam cum omnimodo unius ex eis jactura, eadem item decidunt, ex bonis controversiis, partim dimittendo, & partim retinendo, tanquam per speciem divisionis, Unde resoluta recepta & frequente conclusio, quod illi qui per transactionem non bona obtinet, vel retinet, non dicuntur obtinere jure novo, & ex contrafacto ab altero colligantur, sed de jure proprio & primario per quamdam remotionem obstat ad norat. & Bart. Castren. & alios in l. profundo, Cod. de transact. Molin. de primog. lib. 4. c. 9. nn. 22. in fin. ubi Adden. Nogueiro alleg. 27. n. 4. Rot. dec. 306. n. 6. p. 6. rec. frequentier; Et consequenter resoluta, quod illa quantitas, quae uni ex transigentibus promittitur, dicitur premium portionis ipsorum bonorum, ita occultato alio contractu, emptionis & venditionis

tionis eorumdem bonorum pro rata convertata quantitatibus proportionata, que dicitur ipsorum bonorum pretium; ideoq; intram termini, seu dispositio dicti textus in *Liberab;* Ut a simili & in proprio habemus in materia fructuum legitima; qui non debentur, ubi bona, ex quibus illa debetur, sunt sterilia, pura conscientia in pecunia & mobilibus, ac nominibus debitorum &c. juxta vulgares decisiones in *Romanis* legitima del Nero coram Ottoho, inter suas dec. 38. & 81. sed d'ass' hereticius parentis constituta in bonis fructibus, ad quorum scilicet evitandam, filio non contradicunt relinquunt legimita in quantitate, pro ista donec solvatur, debent etiam, circa usuram, accessiones, seu fructus tan- contractus emptionis & venditionis, dictaque quantitas datur pretium ipsorum bonorum, & consequenter intraratio, seu aquitas dicti textus in *Liberab;* ut tanquam abfolutum admittitur apud Ottoho, d. dec. 38. & 81. & in specie advertitur per Leotar. qu. 18. n. 19. & seqq. Stabian. de intersc. lib. 2. tit. 2. quest. unio. Rot. dec. 186. post Pacific. & sequip; cum sit distinctio hodie in foro plana, & haberetur Sub it. de fide. disc. 108.

Intrantibus autem terminis d. 1. curabit, caderet solum difficultas, an taxa conventionalis adequata esset fructibus ipsorum bonorum, quos sapere in precedentibus, excedere non potest, non confito dealio interesse extrinsecu lucri celsant, vel damni emergenti. Verum obstatum istam difficultatem cadere in contrachem emptio, & venditionis, in quo agitur de toto rei pretio, secus autem in contractu transactionis, in quo incertum est pro quo bonorum parte quantitas convertata sit, cum bona partis dimittatur, & partim ut supra in equipollenti obtineantur, & consequenter illae fructus esse potest pars pretii, quodque hoc in- ruitum minus datum, vel promissum sit de forte principali.

M A R S I C A N A L E G A T I P R O T H O M A S E T T I S C U M P P. C O N G R E G A T I O N I S S C H O L A R U M P I A R U M .

Causa disputata coram Arbitrii.

An & quando pro legato quantitatis debeantur per heredem morosum usuram, seu accessiones, preferenti ubi agitur de legato ad favorem Ecclesie, vel pie causa, & quando in his legatis intret ratio interesse lucri celsant, vel damni emergenti.

S U M M A R I U M .

1. Failli series.
2. Usura legatorum statuta de jure civili sunt hodiis correcta de jure canonico.
3. De morari regulari favore Ecclesie, vel pie causa, Et quod etiam favore pie causam non debeantur usura pro legato quantitatis.
4. Quando heres investit pecuniam legatam in occasione fructifera, tunc fructus debentur legatario.
5. Contrarium dicunt verius,
6. In materia iuraria attendunt interesse creditoris, non autem debitoris.
7. De ratione quam verius creditur id quod habet n. 5.
8. Acquisitiones facte per heredem gravatum de pecunia hereditaria, cui acquirantur.
9. Quia de iure ergo pecuniam pupillare in mercionia, & negotiis.
10. De herede gravi negotiis pecuniam hereditariam, an faciat suum lucrum.
11. De autoritate Gratiani, quando ei deferendum sit.
12. Declaratur conclusio, de quoniam 4.
13. Doctores sunt intelligendi iuxta doctrinas, quas allegant.
14. Quando pro legato quantitatis concurrent usus, & vel fructus favore Ecclesie, vel pie causa.

D I S C. XXIX.

N Thomasettus, scriptis heredibus suis ex fratre nepotibus, illos gravavit ad solvenda scuta 10. mill. tertianas ex quibusdam nominibus debitorum, & fructibus locorum montium pro constructione Conventus PP. Congregationis Scholarum piarum, alios Religiosos vocando, quatenus isti PP. nolent, vel non possent dictum Conventum fundare; Cumque inter dictos, & alios Religiosos subfidiati vocatos, lites & controversiae plurium annorum

spatio habita essent, heredes autem, vel ipsosmet fructus, vel nomina debitorum exacta, & per testatorem ad id definita investitum in loca montium Urbis, vel pecunia ex acta in aliis usus convertendo, assignant tot cum fructu loci montium, ex quorum retratu, quando ad fundationem devenientium esset, dicta quantitas prompta habetur, post dictam item finitam ad favorem dictae Congregacionis, solutumque legatum in forte principali cum dictorum locorum montium pretio, praetendere coepit ad quorum scilicet evitandam, filio non contradicunt relinquunt legitima in quantitate, pro ista donec solvatur, debent etiam, circa usuram, accessiones, seu fructus tan- contractus emptionis & venditionis, dictaque quantitas datur pretium ipsorum bonorum, & consequenter intraratio, seu aquitas dicti textus in *Liberab;* ut tanquam abfolutum admittitur apud Ottoho, d. dec. 38. & 81. & in specie advertitur per Leotar. qu. 18. n. 19. & seqq. Stabian. de intersc. lib. 2. tit. 2. quest. unio. Rot. dec. 186. post Pacific. & sequip; cum sit distinctio hodie in foro plana, & haberetur Sub it. de fide. disc. 108.

Scriptentes pro dictis PP. actoribus, procedendo cum opinionibus in Romana Curia receptis, ut scilicet ho- die correcta per jus canonicum dispositione juris civilis ratio, C. de usuris legatorum, pro legato quantitatis, nulli fructus, nullaque accessione ratione solius motu regula- riter, vel irregulariter debentur, nisi concurrant alias requisita legitime justificata interesse lucris celsant, vel damni emer- gentis, ut de predicta juris civilis correctione, ceteris allegatis advertitur per Leotar. de usuris, qu. 18. n. 1. & seqq. & per alias, de quibus infra, etiam si ageretur de legato ad favorem Ecclesie, vel causa pie, non obstante dispositione text. in l. Sancius, C. de Episcop. & Cleric. contento solum in Codicibus modernis, five Ecclesie, ac pie causa & privilegio deducto ad instar minoris, vel pupilli; ex his que plene habentur apud Rovit. dec. 90. & Leotar. q. 82. n. 4. cum seqq. 4 cum id procedat in ordine moratu irregulariter absque interpellatione per heredem contrahendam, qua tamen sola iuxta opinionem, quam firmiter tenens in Rota & Curia, non sufficit, nisi alia requiratur lucri celsant, vel damni emergenti concurrent, etiam res ipsa minorum, vel pupillorum, cum usura pupillare a jure civili decreta per jus canonicum, quoque correcte sint, ex deducitis per eundem Leotar. q. 74. & 75. Unde propterea quicquid in contrarium his materiis teneat Regnaculo, & alii sola morsa contingit, non defiderant extremitatem, ac specialem justificati- nem aliorum requisitorum postorū per Castr. in l. 3. ff. de equo certo loco, admittebant regulam negativam, agnos- cendo in hac parte veritatem.

Confiteantur tamen fundamentum in limitatione tradi- ta per Gratian. discept. 668. n. 22. ut scilicet id non procedat, quando pecunia legatario praefanda per heredem investita fuerit in loca montium, vel ad eosfractiferos, ut tunc, cum heres agat de lucro captando, magis quam de damno tangendo, contrarium dicendum sit, quod etiam ad- vertit Mariana jun. resp. 20. n. 28. par. 1. quia doctrina tan- quam speciale juxta currentem usum magnum impre- fectum faciebat.

His tamen non obstantibus mihi, etiam in sensu veritatis, in hac faci specie, ob ejus circumstantias, contrarium verius videbar, dum, nec expelta, neque tacita voluntas testatoris, minusque natura legati exigebant investimenti, sed potius excludebant, quoniam huiusmodi pecunia converta erat in fabricam Conventus, & sic in dies ma- nualiter & numerato eroganda in operarios & clementia, Ideo- ntil interessa legatarii pecuniam investiri. Atque in mat- teria iuraria, verum, & receperunt principium est, spe- cialiter esse interesse creditoris, non autem debitoris ex deducitis per Leotar. q. 32. n. 21. & q. 96. n. 1. cum seqq. & alibi Noguerol. alleg. 22. ac habetur plures in alius hoc cod. titulo. Non enim ex eo, quod debitor morosus aliquam utilitatem ex pecunia solvenda reportaverit, resultat, quod creditor, non concurrente titulo iuraturum, seu accusatio- num justificativo, illas aequi valeat.

Alia etiam magis convenienti ratione ponderata, quod legatarius, non obstante dicto investimento, istoque recusa- to, quotiescela testatoris praeciput, quandocunque pe- tere potest quantitatem in pecunia, aqua dñe heredi referendo quodcumque investimenti damnum, vel periculum. Quod dupli- citer etiam in locis Montium contingere potest, Vel quan- doque circa notabilem diminutionem etiam valoris inten- sici, ob accidentia qua ipsius montis dente defracterint, vel diminuerint, ut actu experiorum in pluribus montibus, qui empi & erecti ad rationem scuta 100. pro qualibet loco, hodie vix valent 20. vel 30. Vel iuxta frequentiorem, ac ferè quotidiam contingentiam circa diminutionem va- loris

Pars I. De Usuris, & Interesse, Disc. XXIX.

Iusti extrinseci resultantibus ab extractionibus, dum emi- fient ad rationem fecit. 110. ac etiam 115. circiter, atque in casu extractionum empor cogitare accipere valorem intrin- secum fecit. 100. Ideoque si legatarius hujusmodi periculis, & diminutionibus non subiectus, nullumque habet dominium rerum, in quas heres proprio periculo, proprio nomine pecunias erogavit, nulla subesse videtur ratio, cur fructuum commodum obtinere debeat.

8 Ad quod ponderabant in simili ea, que habemus in ha- de gravato investiente in stabili, vel alias effectus nomine proprio, seu erogante in negotiis & mercimoniis pecuniam in hereditate repartam, sive ab exactione nominum debitorum obvenient, quoniam si deinde praeceptum testatoriis de investiendo, tunc investimentum acquiritur hereditatis, seu fideicommissu, secus autem est contra, ex dicta du- plicatione superius considerata. Una quod fideicommissu- ri in uno casu est potest, & in altero est recuperare in- vestimentum, quod non omnino culposè detergete man- factum; Et altera, quod dominium, ac successivè pericu- lum in uno casu est potest, & in altero est hereditatis, ut ita distinguendo habetur apud Petregrin. de fideicom. art. 44. n. 28. Burstar. dec. 784. Rot. dec. 38. & 70. par. 9. rec. cum aliis late in Cathacaen. hereditatis cor. Cerro dec. 308. n. 3. & seqq. par. 11. & frequenter, cum hodie videatur distinc- tio plana & recepta.

Idem in tutor, vel alio administratore erogante sub proprio nomine, ab ipso testatoris voluntate pecuniam pu- pillarem negotioribus, quoniam pupillis petendere quidem potest à tutori dama & interesse ob non factum investimentum in bona stabili, vel alias tutas occasione, fructifera; ut de jure tutor teneret ex deductis per Leotard. de usur. 9. 20. n. 8. cum seqq. & de quo cumque administratore, 9. 37. 38. & 82. n. 28. Rot. in Romana pecuniarie 28. Januar. 1636. coram Panzirolo, ac in patre legitimo administratore pecuniam filii inforat Rot. in Romana pecuniarie 15. Ju- nii 1655. cor. Albergat. Atque si dannum ex negotiacione testator, illud ipsi tutori refre potest, sed justum non est, quod si causas praesert aliquod liquet, obtinet debet contra regulam secundum naturam & licet non desit volen- tes, ut iste claudicatio admittenda sit in odium & penam tutoris, ita male agentis ex collectis in materia per Sperelli- decs. 90. Hodie controv. 22. apud quos catet; Sed quic- quid sit in isto casu ob istam peculiaritatem rationem punitionis delicti, quod sit istud cessat, dicta ratio refutans ex praefata regula secundum naturam & de plane procedit.

11. Ac etiam habemus in herede gravato erogante pecuniam inmerces, & negotiaciones, quoniam si id agit ex precepto testatoris, lucrum erit hereditatis & fideicommissi, quia ejusdem est quoque dannum & jactura, sed si id agit ex propria electione, suum debet esse lucrum, quoniam suum fuisse dannum, ut plene apud Coccin. dec. 40. in Bononia. pecuniarie 2. Martii 1661. coram Albergato imprefata apud Rotrig. de concr. cred. dec. 25. & in Bononia. separacionis bonorum 25. Maii 1668. coram Calataj. & habetur actum in eiusdem causa sub it. de fideicom. pro creditoriis Dondini, cum similibus.

12. Ad dictam autem doctrinam Gratiani. discept. 668. n. 22. neglecta distinctione, quam plures seniores doctissimi Rot- rigei Jurisconsulti, qui istum, autem, agnoverunt, & praticarunt, sed solebant inter tres primas partes, ac reliqua plus posteriorum suarum disceptationum, ut primi essent magna authoritatis, cum solum continent collectiones, felici beneplacito ordinato styllo sequutas positiones Rota, Camera, vel Signatura, cum solo sensu veritatis, & in causa disputationis per plures doctos, ac primarios Advocatos hinc inde scriptentes, secus autem in ultimis, in quibus author ita cognitus, marте suo scriberebat ad causas particulares, cum (ut illi communiter referabant) scitum fuit in colligendo & ordinando alienos labores, ita in illis que erant ingenii proprii partus e converso infelix, Et quae distinctionem ipsa lectura, seu comparatio bene comprobare videtur.

13. Dicebam autem prefatum in hor inniti authoritati, Paul. de Castr. conf. 125. lib. 1. idemque ad hujus authoritatis limi- tescimus intelligentem esse ex propositione, quod Doctores Bolognesi sunt iuxta authoritates, quas allegant iuxta theopompi, Bart. in l. non solum, g. liberations, ff. de liberat. legat. late Mandos. conf. 51. num. 2. Leotard. lib. 2. g. 8. nn. 44. Rot. dec. 474. n. 9. p. 2. rec. dec. 135. n. 56. p. 6. & frequenter; Caffredi autem bene loquitur de casu, in quo, ita praecipi- pie testator, pecuniam non nominet & commodum, vel in- commodum legatarii investita erat, quia tunc periculum

est ipsius legatarii. Quiniod etiam heres investimentum non fecerit, tenetur ad fructus tanquam danna & interesse ob ejus obligationem non adimplerat, & sic causus est omnino diversus; unde dicta authoritas ad illum praefati controversia nullatenus applicabilis videbatur.

Tunc autem, ultra proxime infinitum casum investi- menti per testatorem injuncti, in quo id indefinite procedit, abique aliqua pie causa specialitate, considerabam Ecclesie, vel pie causa favorem in proposte attendendum esse, quando legata quantitas de futura, & pro adimplendo opere per testatorem expesse, vel virtuotiter desiderato, perneccesse & illigio investienda erat in occasiones fructiferas, neque per Ecclesiam legatarum in aliis usus erogari poterat, quia nempe ageretur de legato facto cum onere celebrationis Mifuram, sive dorandi pueras, aut aliud opus flagitis anni, & temporibus faciendum, Vel quod ex statutis & legibus generalibus, vel particularibus, tanquam capitale perenne investendum esset, cum tunc intrante privilegio Ecclesie, vel pie causa, de quo late Rotit. d. dec. 90. circa mo- tam irregularem, probata dicerentur alia requirata, ob certam & necessariam destinationem pecunia, abique ex quo quod urget ratio libertatis erogari in aliis usus, iuxta distinc- tionem, de qua supra in *Alineatus* disc. 14. & ex hac ratione pro curio intercessorum contra heredem etiam ex legato quantitatis, pro veritate respondi in una Florentina hoc eodem tit. pro Collegio Florentiae contra heredes Cap- fundande de Venturi, & alijs pluries.

AD NOT. AD DISC. XXIX. cum plur. seqq.
SANCTI JOSEPHI.

D E usuris legati, vel donationis ex precepto, seu vo- luntate testatoris, aut donationis agitus infra, dif- cursus. 38.

NEAPOLITANA LEGATI

PRO JOANNE ANTONIO CARAFFA
CUM CLERICIS REGULARIBUS MINORIBUS
SANTO JOSEPHI.

Causa disputata coram A. C. & consiliis pro
Joanne Antonio.

De eadem materia usuram, seu fructuum, pro legato quantitatis ad favorem Ecclesie, vel pie causa, Et quatenus non debeantur, an de facto, & voluntarie soluti ipsius Ecclesie Administrato- ribus impuenient in fortem ad effectum illam extenuandi necne.

S U M M A R I U M .

1. Failli series.
2. Quod Bulla Piis censibus sit servanda in Regno Ne- apoli remissio.
3. Licet sensu sit nullus, adhuc debentur fructus tanquam danna & interesse remissio.

4. Ex legato quantitatis non debentur usus & etiam favore Ecclesie, vel pie causa, que in materia iuraria non est prioritatis, & in quo consistat eus privilegium.

5. Declaratur conclusio, & quando dicta u. usus debentur.

6. In legatis dies non interpellat pro honore, & quando ha- res dicatur constitutio in mera.

7. Sine mera non datur interesse.

8. Ex quibus mera excusat in herede.

9. De fiduciario declarante voluntate testatoris juxta di- positioem text. in l. Theopompi.

10. Usura legatorum, neque debentur ex iudicio testatoris, multo minus ex declaratione fiduciarii.

11. Fiduciarius declarando voluntatem, testatoris debe- turare jurare.

12. Item in fiduciarii declaratione attendi.

13. Causa debito in sorte non potest agi de usuris, vel in- teresse.

14. In Regno datur interesse fructuum census, seu tertiarum, sed non interesse alterius interesse.

15. An per fructus indebet solitus administrator Ecclesie extinguat foris.

16. Fructus indebet solitus non extenuant fortem si ad- dñe interesse tertii.

17. Decausa excusabitur creditorum ab usuris perceptis, & consumptis.

Card. de Luca, Lib. V.

DISC.

DISC. XXX.

LUceria Caraffa de anno 1607. instituto herede Octavio fratre, illum gravavit ad solvendum ducatos 400. mill. erogandos in plas causas, quando & quibus declararum fuerit per Petrum Religiosum, eisdem testis etiam fratrem, quo illico declarante solvi debet ducatos 2500. quibusdam Ecclesie & pia locis, prompte sequuntur fuit; Cumque post annum Officialis fabricae S. Petri juxta facultates & stylum utrumque requisiatur ad declarandum, & retrospective ad adimplendum in residuo testis voluntatem, fiduciarii replicavit, adhuc purificatis non esse conditio-nes a testis prescriptas, & consequenter hares declaratio-nes non teneri, unde propter dicti officiales ab alterioribus molestis abstinuerunt. Post annum autem octo fiduciarius predictus declaravit ex prefato residuo spectare ad clericos regulares minores S. Josephi ducatos 700. cum onere Misericordia in perpetuum, declarando etiam à die mortis testis decursum eius interesse importans ducatos 375. Unde propter eam vim dicta declarationis curatores Joannis Antonii minoris, prefati Octavii interius defuncti, filii & heredes, ex utraque summa fortis, & interesse insimil constatae importante decurso 1075. imponuerunt censum ad rationem septem pro centenario, cuius fructus Joannes Antonius factus major multorum amorum spacio per solvit; Admonitus vero deinde de prefatis contractus invaliditatem, & propter etiam foris principalis ita extincta est, solutio-nem in futurum facere denegavit, atque cum prudenti preventione, ipsos Clericos Regulares pro abfutoria a debito, ac repetitione indebet soluti convenit in Tribunalis Ecclesiastici Nuntii Apostolici, a quo per appellationem, in quodam incidenti introducta causa coram A. C. ab isto post priores disputationes prodit sententia dicto Joanni Antonio favoreabilis, ipsum absolvendo à debito tanquam extincto, a qua sententia pendit appellatio Rota.

In ista autem disputationibus, presupposita etiam per scribentes pro creditoribus nullitate contractus censuali-³ ob defectum formae prescripta per Bullam Pii V. quam in Curia absolucionis est, omnino neglegit illorum Doctorum traditionibus, ac illorum Tribunalium secularium praxim in servandam eis in Regno Neapolitanum, ut adverterit sopra in Baren. cons. 17. & plures in sua materia sub iii. de censibus; Insistit enim in ea quod speciale effectu id nisi referret, quoniam ubi debitorum pro quo census impositus fuit, aperte est producere fructus, seu utras ratione damnum per interest, tunc idem fructus ex iusta ratione debentur, ut in specie futurum fuit per Rotam in d. Baren. Cons. 16. Iunii 1661. coram Veropio, ubi concordant, & est propria-tio vera, quam Ego scribens pro debitor non negabam in genere, sive in ablatione in suis casibus distincte consideratis supra in eadem Baren. disc. 17. impugnabam famam eius applicacionem ad casum.

Quare pro methodica controversia tractatione, tres con-situtuebam inspectiones; Primo ab ipso dicta forte scut. 700. deberetur interesse à die declarationis facta per fiduciarium circa; Secundum ad idem interesse deberetur pro tempore precedentem, ab illo scilicet mortis testis utique ad illud declarationis facta per fiduciarium, & an huius deferendum esset necne; Et tertio, quatenus etiam istud interesse, juxta fiduciarii declarationem deberetur, an illud esset alterius interesse productivum, mediane eius conversione in for-tem, ut sequuntur fuerat.

Quatenus pertinet ad primum, quamvis Ego scribens pro debitorum tanquam Advocatus, adducere eadem fundamen-ta, quae habentur in Marchiana, disc. precedenti super usus, vel accessionibus ex legato quantitas, cesantibus legitimis requisitis, non debendis, etiam favore Ecclesie, vel pia caute, cuius favor, seu privilegium, adiutat minoris, vel pupilli, confiteri solum videatur in mora ir-regulari, non autem in aliis, quoniam in materia usuraria ex iure Divini dispositione naturaliter, & intrinseca mala, privilegiata non debet esse Ecclesia, qua cultrix est iustitia & pietatis, arque privatorum exemplar eis tenetur; Nil hilominus reflectendo ad veritatem, credebam post sequuntur declarationem istud legatum esse fructiferum, ex eadem ra-tione insinuata in dicta Marchiana occasione respondi dat, in una Florentia, quod scilicet ageretur de quantitate per-misce-⁴ se investienda in bona stabilitate, vel alios tuos effectus fructiferos, qui loco stabilitate habentur, stange annexo onere Misericordia, quae singulis annis ex hujus legati fructibus ex testis voluntate celebrari deberebant, unde propter eam

Hinc proinde opus non erat assumere regiam inspectio-

57

Pars I. De Usuris, & Interesse, Disc. XXX.

SUMMARIUM.

- 1 Fadis series.
- 2 Ante legatus condicionalis defacta conditione faciat in terim fructus suo.
- 3 Usura legatorum de jure civili alias debite hodie de jure canonico non praefatur.
- 4 An debeantur Ecclesie, vel pia causa legatarie.
- 5 In qua Ecclesie, vel pia causa sit in hac maiestria privilegia.
- 6 Quid ubi agitur de causa pia hinc inde.
- 7 Quando etiam legataro quantitatibus debeantur fructus, seu usura.
- 8 Pia causa debeantur ipso jure fructus rei legatae.

DISC. XXXI.

Eniedictus Bispolis, instituto herede Collegio Societatis Jesu Florentiae, mandavit fructus in primis quartuanis ex ejus bonis, & iuribus hereditatis recipiendos, per administratores deputandos ab ejusdem Societas Preposito Generali, singulis temporibus, prout exiguntur, coniuncti domui Probationis ejusdem Civitatis uiginti ad summam seutorum 10. mill. investiendorum in bona stabilitate; In codicilis autem dispositi, quod in eventum, in quem recuperarentur crediti per ipsum in Civitate Neapolis conseruanda, repotius esset in arbitrio ejusdem Prepositi Generali dicta feutra 10. mill. Collegio, vel Domui applicare, prout expedire judicaverit; Quare sequuta post aliquod tempus dicta recuperatione, determinanteque P. Generali dicta scuta to. milla ad beneficium Collegii cedere debet. Cum hoc medio tempore summa ex fructibus obvenia per administratores in empionem bonorum ac iurium fructuorum essent convertit, pretendebatur ex parte dicta Domus Probationis, eos à Collegio herede ibi tanquam legatario debent, dictaque controverbia in forma extrajudiciali delata ad eundem P. Generalem, ab isto de meo voto pro veritate collutus.

Contra petentes fructus respondendum censui, ex eo potissimum fundamento, quod legatum predictum non luit plurimum, sed conditione, & sub conditione, quae sic dicuntur, 2 suspensiva, sive resolutiva, reducit causam ad non causam, & titulum ad non titulum, ac efficit, ut Dominus predicta non fuerit legatoria, & consequenter nullum ius habere poterat, hujusmodi fructus perendi, ab his necessitate assumendi alio rem in expectatione super retroactione favore legatariorum ad suum initium, cum illa iuraret, quando Dominus predicta, cuius ius eventualiter est resolutum, percepisset hoc medio tempore fructus, ad quorum restituitionem alter legarius venit agendo, sed cum studiis predicti percepiti essent per ipsum hunc heredem, cuius favore purificatio conditionis fecit, ut fieri possent, sibi applicaret, seu verius, ut ejus obligatio praestandi legatum resolutetur ac cesseret, videtur nullum supersese titulum, cuius ratione, ille qui veniebat agendo, detectus non legatus & non dominus, pretendere posset ab eo, qui declarat eum dominus, fructus qui nunquam dantur, qui declarat eum dominus, fructus qui nunquam dantur, postquam quis agnoscit se non esse dominum, quies agitur de percipiendis, vel de extantibus, cum solus toleretur exclusio a restituitione eorum, qui in statu bona, & vel non male fidei percepiti, & consumpti sunt ex deductis decr. 3. part. 7. rec. Greg. & adden. dec. 74. Buratt. & Add. decr. 148. & passim.

Quia verò plures Consulti, ac etiam Moralis dicta Civitatis plene pro Domino actrice scripterant, pleraque deducentes circa privilegium Ecclesie, seu pia causa super asequectione interfructuum ex legato etiam quantitatibus, sive super translatione dominii legate, que ipso iure sit in Ecclesiam, cui prouide fructus debeantur; Idecirco ad satisfacendum; tam scriptis, quam etiam iis, qui praesentes dicta Domus partes tebantur, examinando materiam fructuum, seu accessionum legatorum, duas in proposito constituebam in-spections. Unam super usus, seu accessionibus per heredem debitos Ecclesie, vel pia causa pro legato quantitatibus, istius solutionis pendente; Et alteram super fructibus illarum specierum, seu bonorum, in quorum acquisitionem legara quantitas per administratores singulis quibusque temporibus ex reforis judicio erogata fuerat.

Quod primam, quamvis inspecta juris civilis dispositio-³, data morsa in herede, ab isto usitate legatorum, licet in quantitate consentientem, legataris debeantur, ad tex. 17. I. C. de usur. legat. cum concord. Atranen receptum est hanc juris civilis dispositionem de jure canonico, in hac materia Bald.